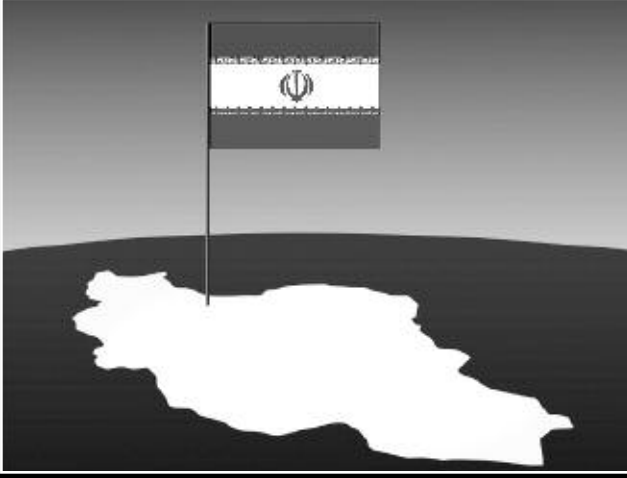

İran 2007

Resmi Adı İran İslam Cumhuriyeti

Başkent Tahran

Yüzölçümü 1.648.000 km²

Nüfus 71.268.320

GSMH 294 milyar dolar

Hükümet Biçimi Teokratik Cumhuriyet

Devlet Başkanı Mahmud Ahmedinejad
(2005-)

Dışişleri Bakanı Manuçer Muttaki

Türkiye Büyükelçisi Bahman Hüseyinpur

Askeri Harcamalar/GSMH % 4,6

Asker Sayısı 540.000 (2002)

Etnik Yapı Farsî % 60,
Azeri ve diğer Türkler % 25,
Kürt % 7, Diğer % 8

Dini Yapı Şia % 89, Sünni % 9,
Diğer % 2

Petrol Üretimi 3,956 milyon varil/gün

Petrol Tüketimi 1,63 milyon varil/gün

İhracat 88,2 milyar dolar

İthalat 53,8 milyar dolar

2007 yılının İran için hayli hareketli geçtiği söylenebilir. Bir taraftan nükleer programından dolayı Avrupa Birliği'nin diplomatik baskısına maruz kalırken, diğer taraftan da sorunun çözümü sürecinde doğrudan katkısı olmayan ABD'nin "askeri müdahale" tehdidi ile de mücadele etmek zorunda kalmıştır. Ancak nükleer programı konusunda söz konusu baskı İran'ın yıl boyunca kendi izlediği stratejiyi değiştirmesine yeterli olmamış, bunun da ötesinde nükleer teknolojiye ulaşma konusunda önceki yıllara nazaran bir adım daha öteye gitmeyi başarmıştır. Nükleer soruna ilişkin yıl boyunca en kritik konuların başında İran'a yönelik bir askeri müdahale yer almıştır. Böylesi bir müdahaleye uluslararası sistemin etkili aktörlerden hiçbirinin olumlu yaklaşmasa da, bölgesel ölçekte söz konusu müdahalenin konuşulması bile büyük bir tedirginlik ortaya çıkarmıştır. Aksine, İran'ın *yalnızlaştırılmasının* bölgede daha fazla istikrarsızlığa sebep olacağı görüşü hakim olmuştur. Nükleer sorundan dolayı Ortadoğu'da oluşan söz konusu hassas dengeden 2007 yılında en fazla faydalanan taraf ise İran olmuş, Tahran yönetimi kendisi lehine oluşan 'iyimser' havayı yeni bir 'yumuşama' diplomasisine dönüştürerek, bölgede sorunlar yaşadığı birçok aktör ile beyaz bir sayfa açmayı denemiştir. Söz konusu diplomatik üslubunu bölge dışındaki aktörler ile kurduğu ikili ilişkilerde de gösteren Tahran yönetiminin, bu konuda temelde Amerikan karşıtı bir denge politikası izlediği söylenebilir. Bu bakımdan özellikle 2007 yılı içinde Rusya-İran ilişkilerine ayrı bir yer ayırmak hayli önemlidir ki, iki ülke arasındaki yakınlaşmanın zamanla bir "stratejik işbirliğine" dönüşmesi kaçınılmaz olmuştur.

2007 yılına bir bütün olarak bakıldığında İran'ın dış politika gündeminde birkaç önemli konu yer almıştır. Bunların ilkinin, nükleer programından dolayı yürütülen müzakereler oluştururken, ikinci önemli konu bölgesel düzlemde İran ile sorunlar yaşadığı aktörler arasında ortaya çıkan 'yumu-